

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Національний транспортний університет

Український державний університет залізничного транспорту

СУЧАСНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

*Збірник матеріалів IV всеукраїнської науково-практичної конференції
студентів, аспірантів та молодих вчених*

Україна, м. Харків, ХНАДУ, 28 листопада 2018 року

Харків - 2018

Сучасні напрямки розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України: Збірник матеріалів IV всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (28 листопада 2018 року). – Харків, ХНАДУ, 2018. - 473 с.

Збірник містить матеріали IV всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні напрямки розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України». Матеріали присвячені результатам теоретичних і практичних досліджень за провідними напрямками розвитку управління підприємствами та організаціями, управління персоналом, управління маркетингом, управління логістикою та фінансами

Матеріали друкуються в авторській редакції. Організаційний комітет не несе відповідальності за достовірність фактів, власних імен, віку авторів та іншої інформації використаної в публікаціях. Відповідальність за зміст та оригінальність матеріалів конференції несе автор та його науковий керівник.

©Колектив авторів
©ХНАДУ, 2018 рік

МАКРОЕКОНОМІЧНА ДИНАМІКА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ОЦІНКА НАСЛІДКІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

*Фролова Н. Л., здобувач кафедри менеджменту і адміністрування
Науковий керівник: Дикань О. В., д. е. н., доцент
Український державний університет залізничного транспорту*

Сьогочасні деструктивні та стагнаційні процеси, що охопили національну економіку та підприємницький сектор, зумовили виникнення непередбачуваних наслідків, що виражаються в знищенні промислово-виробничих потужностей, посиленні залежності від кон'юнктурних коливань на світовому ринку, збільшенні дефіциту зовнішньоторговельного балансу, зниженні інвестиційного рейтингу країни, підвищенні рівня тіньової економіки, погіршенні ділової активності, масовому зuboжінні населення та зниженні його реальної купівельної спроможності, втраті довіри суспільства до політичної еліти та державної влади. Результативність подолання зазначених економічних деструктив залежить від реалізації корінних змін у політичній та економічній системах країни і впровадженні виваженої державної політики сталого економічного зростання.

Віддзеркаленням ефективності реалізації державної економічної політики є погіршення ключових показників соціально-економічного розвитку країни, зокрема зниження валового внутрішнього продукту і обсягу промислового виробництва, підвищення індексу споживчих цін, скорочення кількості підприємств і підвищення рівня безробіття населення, зниження обсягів експорту товарів та послуг і, відповідно, збільшення від'ємного сальдо зовнішньої торгівлі тощо.

Відтак, аналізуючи динаміку внутрішнього валового продукту, стало зрозуміло, що зміна індексу його фізичного обсягу, не зважаючи на постійне зростання показника у фактичних цінах, демонструє негативні коливання. Так, у 2014-2015 рр. зменшення фізичного обсягу ВВП склало 6,6 % та 9,8 %, тобто сумарно – 16,4 %. Це доволі критично, враховуючи незначні темпи приросту у 2010-2013 рр. Позитивна динаміка ВВП у 2016 р. на 2,4 % та у 2017 р. на 2,5 % має здебільшого кон'юнктурний характер, зумовлений впливом сприятливих зовнішніх факторів, зокрема підвищенням попиту та цін на сировину на світовому ринку. Що стосується значення показника ВВП на душу населення, то результати аналізу досить песимістичні: у 2017 р. – 2,6 тис. дол., у той час як у 2013 р. його величина досягала близько 4,0 тис. дол. [1].

Також, спостерігається погіршення динаміки промислового виробництва, що безпосередньо впливає на значення показника ВВП. Так, після незначного економічного покращення у країні протягом 2010-2011 рр., відбулося чергове зниження індексу промислового виробництва на 0,7 % у 2012 р. та 4,3 % у 2013 р., яке досягло досить критичної позначки у 2015 р. – 13,0 %, що, відповідно, відобразилося на динаміці показника ВВП. У 2016 р. фізичний обсяг промислового виробництва дещо збільшився на 2,8 %. Проте, у 2017 р. відбулося чергове зниження величини індексу промислової продукції на 0,01 %.

Попри, амбіційні плани державної влади стосовно активізації економічного розвитку за рахунок покращення експортних поставок, динаміка показників обсягу експорту товарів та послуг також не втішна. Обсяг експорту товарів у 2017 р. склав 43266,6 млн. дол., що на 36,2 % менше до відповідного періоду 2012 р., коли значення показника досягло 67779,8 млн. дол. Сальдо зовнішньої торгівлі товарами, відповідно демонструє від'ємне значення, що у 2017 р. досягло 6331,9 млн. дол. Обсяг експорту послуг у 2017 р. порівняно до 2013 р. зменшився на 26,6 % та склав 10446,6 млн. дол., у той час як у 2013 р. значення показника досягло 14233,2 млн. дол. Сальдо зовнішньої торгівлі послугами, відповідно, має наступну динаміку: у 2017 р. – 5087,4 млн. дол., що менше на 36,1 % до відповідного періоду 2011 р., коли його величина досягала 7966,1 млн. дол. [2].

При цьому варто зазначити, що структура експорту товарів має здебільшого сировинний характер. Так, якщо у 2010 р. питома вага обсягу експорту продукції агропромислового комплексу та харчової промисловості у загальній структурі складала 19,4 %, то у 2017 р. її значення досягло 41,0 %. Обсяг експортної реалізації продукції металургійного комплексу, відповідно, знизився з 34,0 % до 23,4 %. Також значно скоротилася питома вага експорту продукції машинобудування – з 17,7 % у 2010 р. до 11,7 % у 2017 р., зокрема машин, обладнання та механізмів, електротехнічного обладнання знизилася з 11,0 % до 9,9 %, наземних транспортних засобів – з 6,2 % до 1,4 %. Звичайно, сировинний характер зовнішньоекономічної діяльності супроводжується високим рівнем залежності від попиту та кон'юнктури світового ринку сировинних ресурсів, що створює низку загроз для національної економіки і має непередбачуваний характер.

Результатом впливу зазначених деструктив економічного розвитку стало зниження інвестиційної привабливості України, що відобразилося на динаміці обсягу прямих інвестицій в економічний розвиток держави. Так, у 2010-2014 рр. спостерігалось зростання

показника від 38992,9 млн. дол. у 2010 р. до 53704,0 млн. дол. у 2014 р. У свою чергу, 2015 р. ознаменувався досить значним зниженням загального обсягу зосередженого іноземного капіталу до 40725,4 млн. дол., а початок 2018 р. охарактеризувався падінням обсягу прямого інвестування до 39144,0 млн. дол. [2].

Аналізуючи динаміку щорічних інвестиційних надходжень іноземного капіталу, стало зрозуміло, що найвищий рівень прямих інвестицій зарубіжних країн у розвиток національного економічного сектору спостерігався у 2011 р. у розмірі 6033,7 млн. дол. Проте, уже з 2012 р. відбулося поступове зменшення показника, який у 2017 р. досягнув критичного значення – 1871,2 млн. дол., що нижче рівня 2011 р. на 69,0 % [2].

Більш того, ускладнює ситуацію неефективне використання державних запозичень, що призвело до поглиблення фінансової залежності від міжнародних організацій, зростання внутрішнього та зовнішнього боргу держави. Наразі сукупний державний борг в національній валюті досягнув 2141,7 млрд. грн., зокрема зовнішніх державних запозичень – 1375,0 млрд. грн., що майже в п'ять разів перевищує рівень боргових зобов'язань 2010 р. [3]. Особливо важливо зазначити, що у відношенні до ВВП наразі державний борг України складає 71,8 %, що за односторонньою думкою експертів є критичним значенням, оскільки перевищує межу безпечного рівня даного показника в 60 % для країн, що розвиваються.

Отже, ґрунтуючись на результатах проведеного аналізу, доцільно зазначити, що сподіватися на покращення ситуації за умови відсутності радикальних реформаційних перетворень, які стосуються, безпосередньо, перегляду засад формування державної економічної політики та механізму її реалізації, є марною справою. Відродження економічної могутності української держави потребує здійснення кардинальних змін у механізмі реалізації державної політики економічного зростання, спрямованих на формування внутрішніх резервів забезпечення індустріально-інноваційного розвитку національної економіки.

Література.

1. Валовий внутрішній продукт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/>.
2. Статистична інформація // Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Томенко Д. В.

Економічне обґрунтування використання *Trichopria drosophilae*, як екологічного замітника інсектицидам 87

Товкач О. О.

Оптимальний рівень якості послуг підприємств пасажирського транспорту 90

Калініченко О. В.

Особливості підприємницької діяльності в Україні 94

Секція 2. МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Богомол А. В.

Планування як одна з функцій управління 97

Дердун О. В.

Проблематика використання інформаційного ресурсу у сфері охорони праці 101

Джолос Т. В.

Мотивація праці персоналу як спосіб підвищення ефективності управління 103

Фролова Н. Л.

Макроекономічна динаміка розвитку України: оцінка наслідків реалізації державної економічної політики 107

Гужва Д. В.

Оцінка ефективності кадрового потенціалу підприємства 110

Карпенко А. О.

Розробка ефективної системи мотивації на підприємстві в сучасних умовах 113

Хмель Г. П.

Поняття та сутність публічної служби в Україні 116

Ковалевський В. О.

Клієнтоорієнтованість організації як соціально-економічна категорія 119

Макаренко В. Ю., Тиха А. О.

Основні положення щодо оптимізації податкової системи підприємства 123

Мовлянова Х.

Осуществление процесса контроля на АТП 127